

УДК 021+001.102]:364.614.8

DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.3.2019.169662>

БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО, ІНФОРМАЦІЙНІ НАУКИ ТА СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ

Галина Салата,

*директор коледжу Київського університету
культури,*

д-р іст. наук (Київ, Україна)

e-mail: salaty@bigmir.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2673-8463>

Реалізація принципу соціальної справедливості у сучасних умовах стає об'єктом глибокого теоретичного розгляду у межах бібліотекознавства та інформаційних наук. Метою статті є аналіз концепції соціальної справедливості у бібліотекознавстві та інформаційних науках. Методологічною основою дослідження виступили діалектичні ідеї про взаємозв'язок розвитку теорії та практики, системний підхід до вивчення соціальних об'єктів, інтерпретаційна дослідницька парадигма, інтегративний антропологічний підхід. Описовий і трансдисциплінарний методи дозволили синтезувати результати досліджень, отриманих фахівцями у різних галузях знань. Боротьба з соціальною ексклюзією, імплементація принципу соціальної справедливості за умов збільшення розриву між бідними та багатими стає нагальною потребою сучасних бібліотек. Для успішної інтеграції у суспільство майбутнього публічні бібліотеки мають трансформуватися у своєрідні міжкультурні клуби, платформи для вільного спілкування та обміну думками, стати культурними осередками своїх громад. Бібліотеки XXI століття перетворюються на серйозних гравців у сфері глобалізації – вони інтегруються у більш широкий соціально-політичний, економічний і культурний контексти. Наукова новизна отриманих результатів полягає у здійсненні аналізу концепції соціальної справедливості у бібліотекознавстві та інформаційних науках, а також в обґрунтуванні доцільності її використання в умовах сьогодення. Викладені у статті положення і зроблені висновки можуть бути використані під час розробки інноваційних стратегій розвитку бібліотек.

Ключові слова: бібліотекознавство, інформаційні науки, бібліотека, соціальна справедливість, інклюзивна бібліотека.

ВСТУП.

Бібліотека є соціальним феноменом, який відображає соціально-економічну, політичну, культурну специфіку певного періоду. Найчастіше бібліотека концептуалізується як монолітна сутність, перетворюючись на грандіозну ідею, яку, за словами С. Бейлза, інтерпретують у таких абстракціях, як освіта, інтелектуальна свобода, науковий прогрес і демократія (цит. за Litwin, 2015). Проте, подібний підхід не сприяє критичному вивченню соціальних інститутів, а відтак і змістовним змінам у людському суспільстві.

Професія бібліотекаря сьогодні має свій сформований упродовж століть комплекс цінностей і цілей. Так, на засіданні Американської Бібліотечної Асоціації у 1876 р. бібліотеку було визнано «інструментом, який завжди працює у напрямку морального і соціального розвитку» (Garrison, 2003, с. 35). Згідно з П. Рубіним, метою інформаційної науки є вирішення людських проблем (Rubin, 2000). Будь-який працівник бібліотеки погодиться, що ця оптимістична і альтруїстична мета має застосовуватися до роботи сучасних бібліотек і що успішне вирішення на-

гальних проблем людини і людства потребує дотримання принципів рівності та справедливості в аспекті бібліотечно-інформаційного обслуговування.

Перед сучасними працівниками бібліотек постали серйозні завдання, а саме: повністю враховувати рівність і різноманітність, зосереджуючись на послугах, що базуються на реальних потребах, та орієнтуючись на ресурси, спрямовані на тих, хто їх найбільше потребує; знати та розуміти склад місцевої громади, активно співпрацюючи з нею; повною мірою залучати громаду, прямуючи, наскільки це можливо, до спільного виробництва послуг.

Реалізація принципу соціальної справедливості у сучасних умовах стає об'єктом глибокого теоретичного розгляду у межах бібліотекознавства та інформаційних наук.

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ.

Вагомий внесок у дослідження проблеми соціальної справедливості у галузі бібліотекознавства був зроблений С. Бейлзом у його книзі «Social Justice and Library Work» (Bales, 2018). Концептуальну основу соціальної справедливості для бібліотекознавства та інформаційних наук розроблено К. Матісен у роботі «Informational Justice: A Conceptual Framework for Social Justice in Library and Information Services» (Mathiesen, 2015). Соціальну справедливість як керівний принцип інформаційних наук проаналізовано П. Джагером, К. Шилтон та Д. Копфлером (Jaeger, Shilton, & Koepfler, 2016). Дж. Патман і Дж. Вінсент зосередили увагу на незадовільному стані надання рівних послуг публічними бібліотеками, а відтак на необхідності їхньої трансформації у контексті соціальної справедливості та більш ефективної роботи з громадами (Pateman, & Vincent, 2010).

Успішну взаємодію з представниками різних культур за умов дотримання принципу соціальної справедливості вивчали С. Аллард, Б. Мехра і М. А. Кайям (Allard, Mehra, & Qayyum, 2007). Інкорпорування нових методик навчання, спрямованих на встановлення соціальної справедливості у галузі бібліотекознавства та інформаційних наук, досліджували М. Суїньї, Н. Кук, М. Вілла-Ніколас, К. Р. Роберто і С. Нобль (Sweeney, Cooke, Villa-Nicholas, Roberto, & Noble, 2013). Асиметрію інформації як складову проблеми соціальної справедливості вивчали Т. Данилова і Г. Салата (Danylova, & Salata, 2016, 2018). Проте, проблема соціальної справедливості у галузі бібліотекознавства та інформаційних наук досі не в фокусі наукової уваги українських дослідників. Відтак, видається актуальним дослідження цілої низки питань, серед яких ґрунтовний аналіз місця і ролі соціальної справедливості в бібліотечно-інформаційному комплексі.

Мета статті. Метою статті є аналіз концепції соціальної справедливості у бібліотекознавстві та інформаційних науках.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ.

Методологічною основою дослідження соціальної справедливості у контексті бібліотекознавства та інформаційних наук виступили діалектичні ідеї про взаємозв'язок розвитку теорії та практики, системний підхід до вивчення соціальних об'єктів, інтерпретаційна дослідницька парадигма, інтегративний антропологічний підхід. Описовий і трансдисциплінарний методи дозволили синтезувати

результати досліджень, отриманих фахівцями у різних галузях знань. Як інформаційна база дослідження для написання статті були опрацьовані монографії, наукові статті зарубіжних і вітчизняних дослідників, матеріали міжнародних науково-практичних конференцій, звіти, статистичні дані.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ.

Боротьба із соціальною ексклюзією, імплементація принципу соціальної справедливості за умов збільшення розриву між бідними та багатими стає нагальною потребою сучасних бібліотек. Для успішної інтеграції у суспільство майбутнього публічні бібліотеки повинні трансформуватися у своєрідні міжкультурні клуби, платформи для вільного спілкування та обміну думками, стати культурними осередками своїх громад, а відтак відмовитись від застарілої концепції «довершеності» та реалізувати принцип соціальної справедливості.

За Д. Міллером, соціальна справедливість вимагає такого суспільства, яке складається зі взаємозалежних частин, а його інституційна структура впливає на перспективи кожного окремого члена даного суспільства (Miller, 1999). І. Янг вважає, що соціальна справедливість є ключовим аспектом усіх інституцій, громадської діяльності, соціальної практики, звичаїв, а також культурних смислів (Young, 2011).

Таким чином, суб'єктом соціальної справедливості виступає вся соціальна система. Концепція справедливості Н. Фрезер охоплює традиційні проблеми теорії дистрибутивної справедливості та теорії справедливості визнання, такі як неповага до «Іншого», культурний імперіалізм, ієрархія статусу. Об'єднуючи ці дві групи теорій, дослідниця пропонує принцип паритету участі, який вимагає, щоби «всі члени суспільства взаємодіяли один з одним як колеги» (Mathiesen, 2015, p. 202).

Соціальна справедливість – це поняття, яке визначає чесні та справедливі відносини між людиною і суспільством. Вона вимірюється явними і латентними умовами розподілу багатства, можливостей та соціальних привілеїв. Соціальна справедливість включає в себе наші найглибші переконання, сформовані політикою, релігією, етнічною приналежністю та почуттям ідентичності, про світ та про життя, якого ми хочемо для себе та інших. Соціальна справедливість є основоположним принципом мирного і процвітаючого співіснування як окремої спільноти, так і глобального соціуму (Tuohy, 2018).

Нагальним завданням сучасного суспільства є реалізація принципу соціальної справедливості у всіх сферах життя, зокрема в межах такого соціального інституту, як наука. Суттєвою складовою сучасної науки є бібліотекознавство – комплексна соціогуманітарна дисципліна, яка вивчає закономірності формування, розвитку і функціонування бібліотек, а також цілі, зміст, систему, форми суспільного користування друкованими виробами. Метою бібліотекознавства є оптимізація соціального використання інформації через створення інституту бібліотеки, яка виступає центральним елементом загальної структури; обслуговування користувачів; підготовку кадрів.

Донедавна, мета роботи бібліотеки була окреслена як створення/акумулявання знань, освіта, збереження історії, підтримка демократії та збереження цивілізації, але сьогодні працівники бібліотек розуміють, що інститут бібліотеки, а також їхня робота інтегровані в мережу суспільних відносин, що виходять за

межі традиційної сфери впливу бібліотеки. У світлі цієї критичної свідомості все більше фахівців із бібліотечної та інформаційної науки сприймають себе як агентів суспільних змін і прихильників соціальної справедливості, відмовляючись від традиційної ідеї «бібліотечної нейтральності» і статичних, ідеалізованих концепцій бібліотечної культури.

Підхід до соціальної справедливості у галузі бібліотекознавства та інформаційних наук базується на інституційній перспективі та етиці турботи, солідарності та поваги. Соціальні інститути, економіка і культура можуть бути несправедливими *per se*. Намагаючись досягти соціальної справедливості, необхідно пам'ятати про важливість глибинних соціальних і культурних факторів, а також усвідомлювати те, як вони формують життєві перспективи окремих осіб і громад. Необхідною складовою є і піклування про окремих членів громади, повага до їхнього внутрішнього світу.

Стрижем соціальної справедливості у галузі бібліотекознавства є:

– справедливий розподіл, тобто спосіб, у який розподіляються ресурси, можливості та послуги незалежно від аскриптивних і набутих статусів користувачів;

– участь – соціальна справедливість визнає рівне право всіх осіб на отримання послуг, відповідно, працівники бібліотек повинні уникати ставлення до користувачів як до пасивних одержувачів послуг/допомоги. Усі члени громади повинні мати рівний голос і вплив;

– визнання – образи і символи культури можуть створювати і зміцнювати структури панування і поневолення, отже, працівники бібліотеки мають приділяти увагу тому, як певні індивіди та громади представлені у культурних фондах (Mathiesen, 2015).

Суттєвою складовою соціальної справедливості виступає інформаційна справедливість. Наразі склалася загрозлива ситуація, підґрунтям якої є інформаційна асиметрія – ситуація, у якій інформація доступна лише деяким, але не всім учасникам інформаційного процесу, або, за Дж. Стігліцем, коли «деякі люди знають щось, чого інші не знають» (Stiglitz, 2006, p. xiv).

Інформаційна справедливість – це багатогранна концепція, що відображає три способи, завдяки яким індивіди можуть бути пов'язані з інформацією, – як користувачі, як джерела, як суб'єкти. Будь-який користувач інформації повинен мати справедливий доступ до неї, це і є розподільчою справедливістю. Інформаційні товари та інформаційні послуги повинні бути справедливо розподілені між усіма членами суспільства.

Справедливе ставлення до індивіда як до джерела інформації повинно базуватися на рівних шансах зробити свій внесок у виробництво та надання знань – це називається справедливістю участі. Всі члени суспільства мають мати можливість представляти свою індивідуальну або групову точку зору, яку потрібно враховувати, а також брати участь у спільному прийнятті рішень щодо надання інформаційних ресурсів.

Справедливе ставлення до людей як до суб'єктів інформації визначено, як справедливість визнання. Вона ґрунтується на справедливому відображенні у загальному інформаційному масиві, тобто інформаційне середовище повинне справедливо і точно представляти всіх членів суспільства (Mathiesen, 2015).

Для сприяння соціальній справедливості, інклюзивності та різноманіттю необхідно:

- створювати та підтримувати багатогранність інформаційних професій;
- забезпечувати інформаційні ресурси щодо соціальної справедливості;
- справедливо ставитися до людей як евристів, джерел та суб'єктів інформації;
- використовувати бібліотеки та бібліотечних фахівців для безпосереднього захисту соціальної справедливості на місцевому та глобальному рівнях;
- залучати членів громади для підтримки соціальної справедливості, тобто, надавати можливості маргіналізованим індивідам та групам виражати себе;
- надавати відповідну інформацію всім членам громади, звертаючи особливу увагу на тих, чий інтереси часто не враховуються;
- обмінюватися кращими практиками з відповідними організаціями, встановлювати зв'язки поза межами власного робочого місця;
- підтримувати ідеї соціальної справедливості на конференціях і в публікаціях;
- розробляти плани дій щодо залучення представників меншин до бібліотеки та архівів;
- пропагувати політику, що розширює доступ до інформації для всіх;
- проводити семінари, присвячені питанням несвідомого упередження, мікроагресії, інклюзивних стилів міжособистісного спілкування;
- розробляти політику та практику зменшення упередженості при прийомі на роботу;
- бути прихильними до найму та збереження персоналу з малозабезпечених меншин у кількості, що відображає місцеві та національні демографічні показники;
- сприяти інклюзивній організаційній культурі (Bourg, 2016; Mathiesen, 2015);
- робити наголос на різноманітності, інклюзивності та соціальній справедливості у межах навчальних програм із бібліотекознавства та інформаційних наук. Це вимагає нового освітнього підходу, який підкреслює культуру, контекст і критичне мислення.

Акцентування уваги на соціальній справедливості в інформаційно-комунікаційній діяльності бібліотек є частиною руху до радикальної інклюзивності. Концепція радикальної інклюзивності починається з думки, що в будь-якій конкретній громаді існує більш привілейоване і менш привілейоване населення (привілеї можуть бути виражені в різних формах). Подібна ситуація безпосередньо впливає на можливість доступу до послуг, які надає бібліотека, якщо бібліотека не здійснює цілеспрямованих дій для розробки послуг (засобів, технологій, програм та політики), які долають ці бар'єри.

Інклюзивна бібліотека виходить за межі самої інклюзії, викоринюючи існуючі системні бар'єри. Інклюзивна бібліотека сприяє спілкуванню з громадою та розробці спільних рішень. Вона не пропонує власного бачення, не нав'язує свої думки, але як справжній лідер-служитель прислухається до ідей членів громади, знаходить спільність у прагненнях і надає право голосу кожному. Отже, інклю-

зивна бібліотека у змозі подолати соціальну несправедливість завдяки власним інструментам і ресурсам, а також координуючи ресурси громад.

Різні підходи до соціальної справедливості представлені в дискусіях про глобальне інформаційне суспільство. Зокрема, Дж. Бріц (Britz, 2008) представляє справедливість як «універсальну цінність», що сприяє просуванню в суспільстві ідей культурної різноманітності, людської гідності та свободи. Динаміка світового інформаційного середовища породжує нові економіки, нові типи зайнятості, нові види навчання і доступу до інформації. У відповідь на це сучасне бібліотекознавство та інформаційні науки стають все складнішими.

Бібліотеки XXI століття перетворюються на серйозних гравців у сфері глобалізації – вони інтегруються у більш широкий соціально-політичний, економічний і культурний контексти. Бібліотекарі майбутнього повинні стати вірними помічниками користувачів, особливо малозабезпечених груп населення. Враховуючи ці виклики, викладачі, дослідники і практики бібліотекознавства та інформаційних наук повинні віднайти нові шляхи розширення поточних навчальних планів, теорій і практик.

Теорія соціальної справедливості має стати частиною цього відкриття, оскільки вона пропонує нові, чіткі способи формулювання довготривалих альтруїстичних позицій для нових поколінь професіоналів. Сучасна ситуація вимагає об'єднання зусиль заради виживання людства. Тільки завдяки відкритому і шанобливому діалогу людство спроможне подолати взаємне непорозуміння, суперечки та агресивність. Внаслідок цього люди зрозуміють, що світ набагато менший, ніж вони собі уявляли раніше, а для його збереження необхідно визнати абсолютну цінність кожної людини (Danylova, 2016).

ВИСНОВКИ.

Результати проведеного дослідження дозволяють дійти висновку, що сьогодні необхідно:

- побудувати спільне розуміння концепцій різноманітності, інклюзії та соціальної справедливості;
- розвинути самоусвідомлення, визначити системи пригнічення, розробити стратегії для боротьби з упередженістю, активно доносити це знання у своїй організації та громаді;
- налагодити регіональні зв'язки, які допоможуть проводити трансформаційну роботу в бібліотеці та громаді;
- використовувати тематичні дослідження та розробляти засоби досягнення соціальної справедливості.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у здійсненні аналізу концепції соціальної справедливості у бібліотекознавстві та інформаційних науках, а також в обґрунтуванні доцільності її використання в умовах сьогодення. Викладені у статті положення і зроблені висновки можуть бути використані під час розробки інноваційних стратегій розвитку бібліотек.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Allard S., Mehra B., Qayyum M.A. Intercultural Leadership Toolkit for Librarians: Building Awareness to Effectively Serve Diverse Multicultural Populations. *Education Libraries*. 2007. Vol. 30, No. 1. P. 5–12.
- Bales S. *Social Justice and Library Work: A Guide to Theory and Practice*. Cambridge, Massachusetts : Chandos Publishing, 2018. 189 p.
- Bourg C. Diversity, Inclusion, Social Justice and Libraries: Proposing a Framework. *Feral Librarian*. 2016. URL: <https://chrisbourg.wordpress.com/2016/04/16/diversity-inclusion-social-justice-and-libraries-proposing-a-framework/> (accessed: 24.01.2019).
- Britz J. J. Making the global information society good: A social justice perspective on the ethical dimensions of the global information society. *Journal of the American Society for Information Science & Technology*. 2008. Vol. 59, No. 7. P. 1171–1183.
- Danylova T., Salata G. Reorganization Asymmetry of Universal Information Centers in Ukraine: An Attempt at Civilizational Communication Analysis. *Research Revolution. International Journal of Social Science & Management*. 2016. Vol. 4, Issue 10. P. 1–4.
- Danylova T. The Theory of Civilizations Through the Lens of Contemporary Humanities. *Anthropological Measurements of Philosophical Research*. 2016. No. 9. P. 55–62.
- Danylova T.V., Salata G.V. The Ecological Imperative and Human Nature: A New Perspective on Ecological Education. *Interdisciplinary Studies of Complex Systems*. 2018. No. 12. P. 17–22.
- Garrison D. *Apostles of Culture: Public Librarian and American Society, 1876–1920*. University of Wisconsin Press, 2003. 319 p.
- Jaeger P., Shilton K., Koepfler J. The Rise of Social Justice as a Guiding Principle in Library and Information Science Research. *The Library Quarterly*. 2016. Vol. 86, No. 1. P. 1–9.
- Litwin R. Interview with Stephen Bales. *Litwin Books & Library Juice Press*. 2015. URL: <http://litwinbooks.com/interview-with-stephen-bales/> (accessed: 24.01.2019).
- Mathiesen K. Informational Justice: A Conceptual Framework for Social Justice in Library and Information Services. *Library Trends*. 2015. Vol. 64, No. 2. P. 198–225.
- Miller D. *Principles of Social Justice*. Cambridge, MA : Harvard University Press, 1999. 337 p.
- Pateman J., Vincent J. *Public Libraries and Social Justice*. Routledge, 2010. 212 p.
- Rubin P.H. Hierarchy. *Human Nature*. 2000. Vol. 11, No. 3. P. 259–279.
- Stiglitz J. *Making globalization work*. London : Penguin, 2006. 358 p.
- Sweeney M., Cooke N.A., Villa-Nicholas M., Roberto K.R., Noble S.U. Social Justice in Library and Information Science. *IDEALS*. 2013. URL: <http://hdl.handle.net/2142/47390> (accessed: 24.01.2019).
- Tuohy M. Understanding and Promoting Social Justice Through Your Library. *National Library*. 2018. URL: <https://natlib.govt.nz/blog/posts/understanding-and-promoting-social-justice-through-your-library> (accessed: 24.01.2019).
- Young I.M. *Justice and the Politics of Difference*. Princeton, NJ : Princeton University Press, 2011. 304 p.

REFERENCES

- Allard, S., Mehra, B., & Qayyum, M.A. (2007). Intercultural Leadership Toolkit for Librarians: Building Awareness to Effectively Serve Diverse Multicultural Populations. *Education Libraries*, 30(1), 5-12 [in English].
- Bales, S. (2018). *Social Justice and Library Work: A Guide to Theory and Practice*. Cambridge, Massachusetts: Chandos Publishing [in English].

- Bourg, C. (2016). Diversity, Inclusion, Social Justice and Libraries: Proposing a Framework. Feral librarian. Retrieved from <https://chrisbourg.wordpress.com/2016/04/16/diversity-inclusion-social-justice-and-libraries-proposing-a-framework/> [in English].
- Britz, J.J. (2008). Making the global information society good: A social justice perspective on the ethical dimensions of the global information society. *Journal of the American Society for Information Science & Technology*, 59(7), 1171-1183 [in English].
- Danylova, T., & Salata, G. (2016). Reorganization Asymmetry of Universal Information Centers in Ukraine: An Attempt at Civilizational Communication Analysis. *Research Revolution. International Journal of Social Science & Management*, IV (10), 1-4 [in English].
- Danylova, T. (2016). The Theory of Civilizations Through the Lens of Contemporary Humanities. *Anthropological Measurements of Philosophical Research*, 9, 55-62 [in English].
- Danylova, T.V., & Salata, G.V. (2018). The Ecological Imperative and Human Nature: A New Perspective on Ecological Education. *Interdisciplinary Studies of Complex Systems*, 12, 17-22 [in English].
- Garrison, D. (2003). *Apostles of Culture: Public Librarian and American Society, 1876–1920*. University of Wisconsin Press [in English].
- Jaeger, P., Shilton, K., & Koepfler, J. (2016). The Rise of Social Justice as a Guiding Principle in Library and Information Science Research. *The Library Quarterly*, 86(1), 1-9 [in English].
- Litwin, R. (2015). Interview with Stephen Bales. *Litwin Books & Library Juice Press*. Retrieved from <http://litwinbooks.com/interview-with-stephen-bales/> [in English].
- Mathiesen, K. (2015). Informational Justice: A Conceptual Framework for Social Justice in Library and Information Services. *Library Trends*, 64(2), 198-225 [in English].
- Miller, D. (1999). *Principles of Social Justice*. Cambridge, MA: Harvard University Press [in English].
- Pateman, J., & Vincent, J. (2010). *Public Libraries and Social Justice*. Routledge [in English].
- Rubin, P.H. (2000). Hierarchy. *Human Nature*, 11(3), 259-279 [in English].
- Stiglitz J. (2006). *Making globalization work*. London: Penguin [in English].
- Sweeney, M., Cooke, N.A., Villa-Nicholas, M., Roberto, K.R., & Noble, S.U. (2013). Social Justice in Library and Information Science. IDEALS. Retrieved from <http://hdl.handle.net/2142/47390> [in English].
- Tuohy, M. (2018). Understanding and Promoting Social Justice Through Your Library. National Library. 2018. Retrieved from <https://natlib.govt.nz/blog/posts/understanding-and-promoting-social-justice-through-your-library> [in English].
- Young, I. M. (2011). *Justice and the Politics of Difference*. Princeton, NJ: Princeton University Press [in English].

UDC 021+001.102]:364.614.8

Halyna Salata,
Director of the College of Kiev University of Culture,
Dr. Hab. in Historical Sciences (Kyiv, Ukraine)
e-mail: salaty@bigmir.net
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2673-8463>

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCES AND SOCIAL JUSTICE

Realization of the principle of social justice in contemporary society becomes the subject of a deep theoretical consideration within the framework of library and information sciences. **The purpose** of the article is to analyze the concept of social justice in library and information sciences. The author has used dialectical ideas on the relationship between the development of theory and practice, systematic approach to the study of social objects, interpretative research paradigm, along with integrative anthropological approach. Descriptive and transdisciplinary methods allowed to synthesize findings obtained during research in various fields of knowledge. The fight against social exclusion and implementation of the principle of social justice in conditions of the growing gap between rich and poor is urgent need for modern libraries. For successful integration into the society of the future, public libraries should be transformed into peculiar intercultural clubs, platforms for free communication and exchange of ideas and become the cultural centers of their communities. Libraries of the 21st century are turning into serious players in the field of globalization being “embedded” in broader socio-political, economic, and cultural contexts. **The scientific novelty** of the article lies in analysis of the concept of social justice in library and information sciences, as well as in substantiation of feasibility of social justice in today’s conditions. The provisions and conclusions drawn in the article can be used for innovative strategies for the development of libraries.

Key words: library science, information science, library, social justice, inclusive library.